

Sprawdź, zanim udostępnisz

*Nie zgub się w gąszczu
informacji i emocji*

Gdzie teraz jesteśmy?

Żyjemy w cyfrowym świecie, pełnym różnego rodzaju informacji, opinii i spostrzeżeń na otaczające nas tematy. To może nas przytłaczać.

Gdy dosięgną Cię globalne niepokoje, filtrowanie i zwalczanie fałszywych wiadomości (fake news) nie jest łatwym zadaniem. I nie dlatego, że nie jesteśmy wystarczająco dobrzy, tylko dlatego, że jesteśmy tylko ludźmi. Ponadto, bardzo trudne jest jednoznacznie odróżnienie fałszywych i wprowadzających w błąd wiadomości od fałszywych, ale wypowiedzianych w dobrej wierze i bez złych intencji.

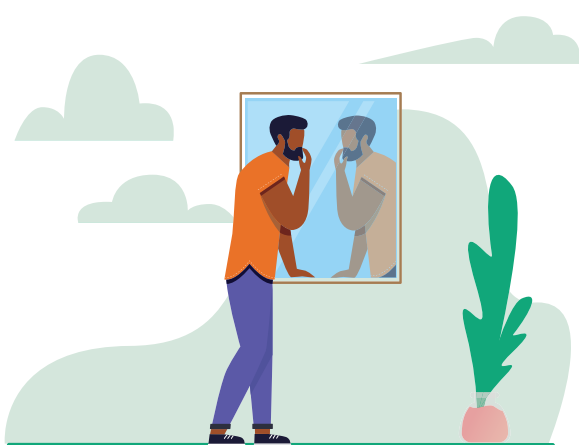
Ludzie i organizacje, które stosują propagandę, dobrze znają nasze ograniczenia i wykorzystują fake newsy jako narzędzie do manipulowania rzeczywistością według własnego uznania. Im bardziej zniekształcone jest nasze postrzeganie rzeczywistości, tym większe są szanse na ukształtowanie się w nas ekstremistycznych poglądów, postaw i zachowań.

- ! Spróbuj trochę zwolnić i sprawdź swoją podatność na fake newsy i propagandę.

Weryfikowanie każdej wiadomości przed jej udostępnieniem jest kluczowe, ale świadomość swoich własnych emocji i zachowań, jakie u nas wywołują też jest niezwykle ważne.

**Jesteśmy
tylko ludźmi**

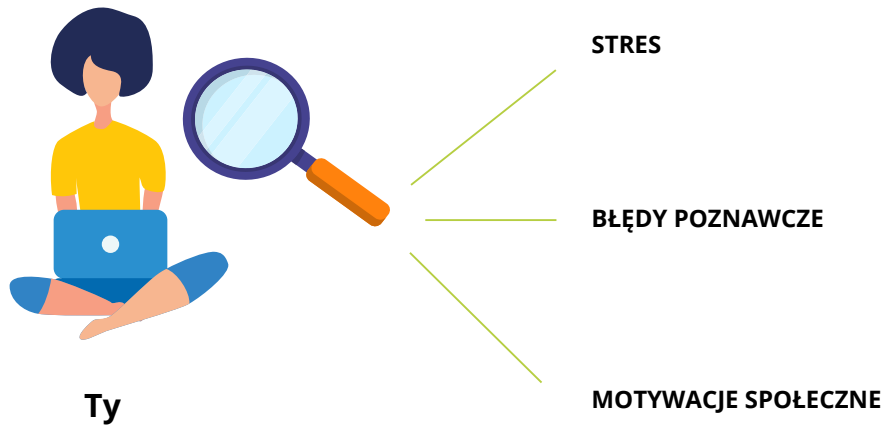
1. Sprawdź swój stan emocjonalny

2. Sprawdź wiadomości

Sprawdź, jakie emocje wywołuje u Ciebie dana wiadomość przed jej udostępnieniem

Jesteśmy wrażliwymi ludźmi, którzy próbują radzić sobie ze stresem, ale czasami definiują nas również nasze uprzedzenia i potrzeba bycia społecznie akceptowanym. Próba zachowania równowagi między tymi wszystkimi czynnikami może powodować konflikty i dyskomfort dla nas i naszych znajomych.

Żeby udoskonalić nasze procesy decyzyjne oraz złapać odpowiednią perspektywę powinniśmy dążyć do osiągnięcia równowagi między tymi trzema czynnikami, które wpływają na naszą podatność na uleganie fake newsom.

PRZECZYTAJ PONIŻSZE SCENARIUSZE I STWIERDZENIA I SPRÓBUJ OKREŚLIĆ SWÓJ POZIOM STRESU. BEZ PRESJI!

Jestem w przyjaznym miejscu, wypoczęty/a, właśnie zrobiłem ważny krok w życiu osobistym i/lub zawodowym.

Poziom stresu - niskie ryzyko

Gratulacje! Najprawdopodobniej twoje procesy poznawcze i decyzyjne są w pełni funkcjonalne.

Poświęć chwilę, aby upewnić się, czy Twój nastrój nie sprawia, że jesteś bardziej pobłażliwy w ocenie rzetelności źródeł i jakości argumentów w przekazach informacyjnych.

Poziom stresu - umiarkowane ryzyko

Oczywiście, jesteś dobry/a w swojej pracy, a wielozadaniowość to twoja druga natura. Czy naprawdę masz czas i uwagę, aby szczegółowo i dokładnie sprawdzić wszystkie niuanse, kontekst informacji z którymi masz do czynienia?

Gdy nasza uwaga jest ograniczona, możemy łatwo pominąć niektóre kluczowe oznaki fałszywych narracji czy treści: datę publikacji, tożsamość autora lub wiarygodność źródeł.

W dzisiejszych czasach wszyscy jesteśmy bardzo zajęci wieloma zadaniami, które mamy do wykonania w różnych obszarach życia. Ale jestem dobry/a w wielozadaniowości. Nie ma się o co martwić.

Jestem teraz tak zajęty/a i wszystko dzieje się tak szybko w moim życiu, że nawet nie mam czasu na przeczytanie tych wskazówek.

Poziom stresu - wysokie ryzyko

Najprawdopodobniej powinieneś/powinnaś skupić się na ustaleniu priorytetów i rozwiązywaniu najważniejszych kwestii, które doprowadziły Cię do tej sytuacji. Czytanie wiadomości i komentarzy w mediach społecznościowych również może być stresujące.

Twoja percepcja i zdolności rzetelnej oceny napływających wiadomości są bezpośrednio powiązane z poziomem Twojego stresu. Unikaj kontrowersji i zdecydowanych wniosków, ponieważ treści zawarte w fake newsach mogą łatwiej do Ciebie trafić. Wypowiadanie się na kontrowersyjne tematy nie obniży poziomu Twojego stresu. W najlepszym wypadku przyniesie tylko więcej nerwów i stresu innym.

Oprócz czynników zewnętrznych, które mają znaczący wpływ na nasze decyzje i postrzeganie, takich jak stres, sprawy stają się nieco bardziej skomplikowane, gdy okazuje się, że mamy też do czynienia z naszymi własnymi uprzedzeniami.

Są to czynniki wewnętrzne, które są częścią ludzkiej natury.

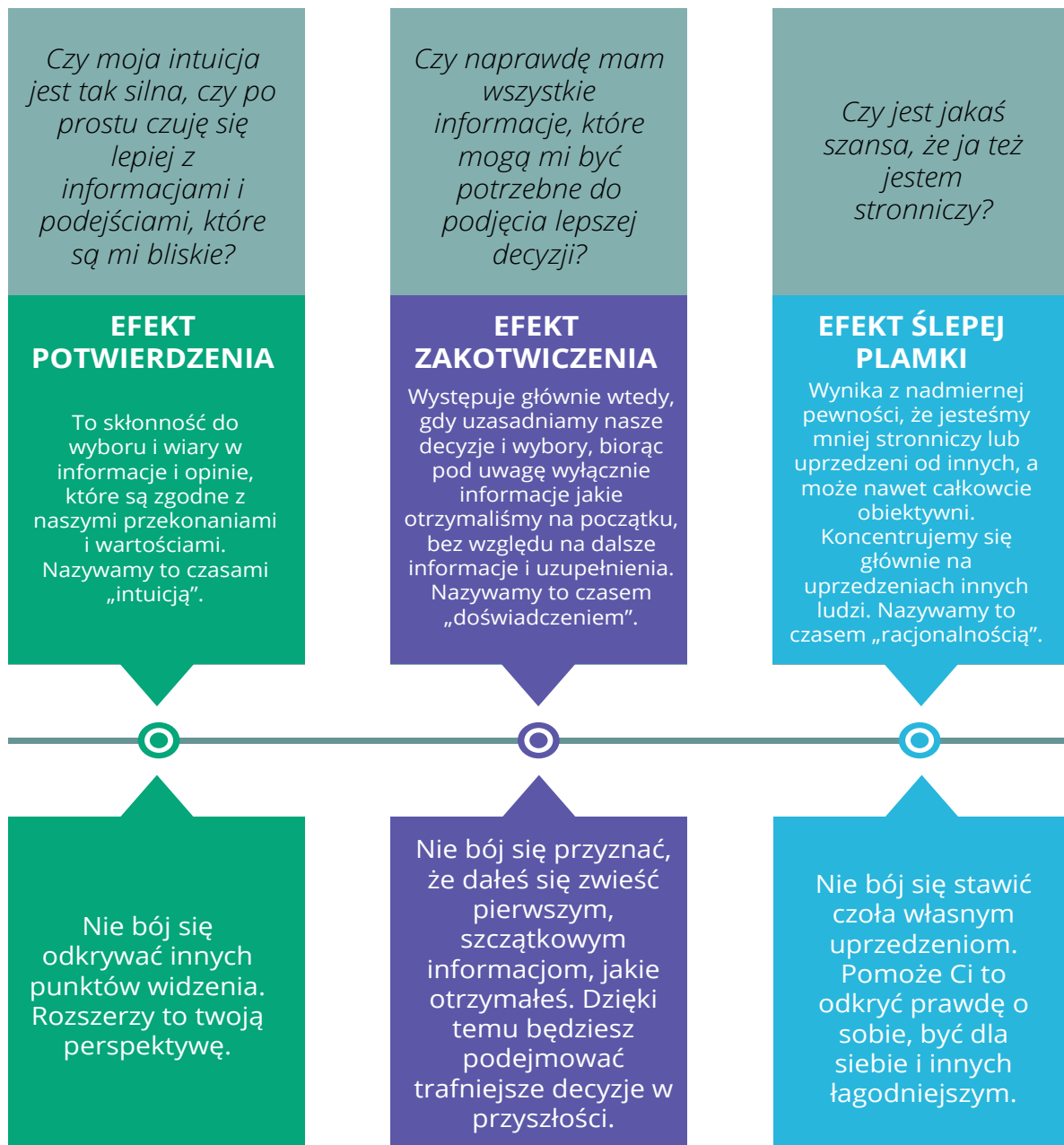
Nie możemy po prostu zmienić naszej osobowości, ale możemy odpowiednio dostosowywać się do różnych kontekstów.

BŁĘDY POZNAWCZE

Każde działanie czy decyzja, które podejmujemy, oparte są na naszych wcześniejszych doświadczeniach i spostrzeżeniach. Kiedy te spostrzeżenia są sprzeczne z obiektywną i racjonalną rzeczywistością, mamy do czynienia z błędami poznawczymi, które mogą wpływać na nasze postawy i zachowania.

Jeśli uświadomimy sobie nasze uprzedzenia i rozwijamy umiejętności krytycznego myślenia, to zmniejszamy ryzyko manipulacji przez fake newsy i propagandę.

Oto trzy najczęstsze błędy, które pojawiają się podczas poruszania się w mediach, w tym w mediach społecznościowych.

Tylko grzeczne przypomnienie: wszyscy jesteśmy stronniczy i nie trzeba szukać na to lekarstwa. Przynajmniej tak długo, jak nie robimy tego celowo albo żeby wprowadzić w błąd innych.

Po uświadomieniu sobie naszych uprzedzeń, moglibyśmy poprawić nasze umiejętności społeczne i spróbować zaspokoić nasze motywacje społeczne w pozytywny i konstruktywny sposób.

Co ważniejsze, zmniejszamy ryzyko rozwoju poglądów ekstremistycznych!

MOTYWACJE SPOŁECZNE

Według Susan Fiske (2010) - autorki modelu [BUC\(k\)ET](#) - aby dopasować się społecznie, ludzie kierują się pięcioma głównymi motywacjami społecznymi.

Belonging – potrzeba przynależności, **U**nderstanding - potrzeba rozumienia, **C**ontrolling - potrzeba kontroli, **E**nhancing-self – potrzeba dobrej samooceny, **T**rust - potrzeba zaufania

Dzielimy się informacjami i opiniami także żeby dopasować się do społeczeństwa i być akceptowanym. Dlatego tkwimy w swoich bańkach, które chronią nasze motywacje społeczne i nie podważają naszych opinii i spostrzeżeń. Chociaż dzięki temu dbamy o nasze motywacje społeczne, nie można lekceważyć skutków ubocznych tego mechanizmu.

WSKAZÓWKI DOTYCZĄCE SAMODOSKONALENIA SIĘ ONLINE I OFFLINE

1. Spróbuj skrócić czas jaki spędzasz przed ekranem albo wyświetlaczem telefonu, szczególnie w czasie paniki w mediach (społecznościowych). To natychmiast obniży poziom stresu!
2. Bądź cierpliwy wobec siebie i innych. Przyznaj, że wszyscy mamy uprzedzenia i i zdarza nam się czegoś nie zrozumieć, ale nie używaj tego do powielania nagannych zachowań.
3. Znajdź 3 zaufane i 3 podejrzane źródła informacji. Analizuj je co miesiąc i szukaj nowych. Rzeczy nie są wyryte w kamieniu, prawda?
4. Rozwiń swoją bańkę - subskrybuj i łącz się z ludźmi, którzy niekoniecznie mają takie same poglądy jak Ty.
5. Za każdym razem, kiedyś podekscytowany jakąś informacją lub opinią, postaraj się szukać przeciwnych poglądów i jej krytyków. Najprawdopodobniej nie zmienisz zdania, ale możesz zobaczyć inne perspektywy.

Teraz, gdy w jakiś sposób znasz swoje motywacje i intencje, przejdźmy do następnego wyzwania: rozpoznawania wiadomości i propagandy.

SPRAWDŹ KONTEKST

Fałszywe wiadomości pojawiają się w czasie wzmożonego zainteresowania jakimiś sprawami albo kontrowersyjnymi wydarzeniami: wyborami, kryzysem zdrowia publicznego, masowymi protestami lub innymi incydentami, które pasują do szeroko rozumianego „stanu wyjątkowego”.

Fałszywe wiadomości są jednak bardzo różne i nie zawsze wiążą się z najnowszymi doniesieniami. Są wykorzystywane do uzasadnionych teorii spiskowych lub innych fałszywych wiadomości, więc ludzie mają fałszywe wrażenie, że niektóre historie są wiarygodne.

Im większa czcionka **Z OSTATNIEJ CHWILI** tym łatwiejsze jest rozprzestrzenianie się fałszywych wiadomości między wierszami.

Pamiętaj, że na postrzeganą gwałtowność wydarzenia bezpośredni wpływ ma sposób ich przedstawiania przez media i wypowiedzi wpływowych osób.

PYTANIE O KONTEKST

Czy to wydarzenie jest tak ważne, że muszę dzielić się wiadomościami i ostrzegać wszystkich o jego konsekwencjach?

Ocena znaczenia wydarzenia może być subiektywna i może zależeć od Twojego doświadczenia lub wrażliwości.

Jeśli podzielę się tymi wiadomościami, czy uporządkuje to dyskusję na dany temat z moimi znajomymi, czy tylko podsyci negatywne emocje?

Klarowność może być również subiektywnym kryterium. Można przecież powiedzieć, że dzielenie się nieoficjalnymi informacjami poszerza naszą perspektywę.

Czy w wydarzeniu biorą udział jakieś oficjalne lub zaufane źródła?

Koncepcja zaufanego źródła może być trudny, ponieważ zaufanie jest bardzo osobistym uczuciem i zakłada zarówno wewnętrzną, jak i zewnętrzną weryfikację. Można przecież nie darzyć zaufaniem źródła, któremu ufają inni, jeśli postrzegamy je jako niewiarygodne lub stronnicze.

Czy to wydarzenie jest dobrze udokumentowane przez media i władzę, czy to tylko informacja z ostatniej chwili?

Na to pytanie może udzielić obiektywnej odpowiedzi, ponieważ odnosi się do czasu. Z drugiej strony z oczywistych względów w wiadomościach z ostatniej chwili brakuje wielu informacji kontekstowych, ponieważ media i władze nie miały czasu na ich zbadanie.

Czy przedstawiona została tylko jedna strona sporu - ile perspektyw zostało zawartych w wiadomości?

Można to zaobserwować, szukając przedstawionych opinii lub wyjaśnień w wiadomościach.

W ostatnich latach byliśmy tak zajęci weryfikowaniem fałszywych wiadomości, że mogliśmy zapomnieć, jak wyglądają te rzetelne.

Jeśli wiadomość spełnia następujące kryteria, istnieje prawdopodobieństwo, że mamy do czynienia z wiarygodną informacją:

1. jest aktualna, zarówno chronologicznie, jak i merytorycznie.
2. Jest przydatna dla społeczności.
3. Jest oparta na faktach, a fakty są jasne i łatwe do zidentyfikowania
4. Zawiera wypowiedzi ekspertów, spostrzeżenia i rozwiązania
5. Jest dość wyważona zarówno pod względem użytego tonu, jak i oddzielania faktów od opinii

Sprawdź fałszywą wiadomość

1

Faza 1

Chociaż fałszywe wiadomości mają tendencję do naśladowania prawdziwych wiadomości i pojawiają się w naszych kanałach informacyjnych, istnieją niektóre oznaki, że musimy być bardziej ostrożni:

1. treść wywołuje silną reakcję emocjonalną (gniew, szok, niezadowolenie, strach)
2. informacje są bazują na anonimowych lub ogólnych źródłach i nie mogą być przypisane do konkretnych osób lub instytucji
3. informacje są promowane jako tajne, ściśle tajne lub ekskluzywne

2

Faza 2

Czasami fałszywe wiadomości są tak skonstruowane, że sami zaczęliśmy się zastanawiać „co, jeśli?”. *Co jeśli to prawda?* Aby rozwiać wątpliwości, powinniśmy bardziej szczegółowo jej się przyjrzeć, a nawet sprawdzić je jako profesjonaliści, np. dziennikarze śledczy.

Uwaga, ten proces jest czasochłonny, wymaga odpowiednich narzędzi i może doprowadzić do niejednoznacznych wyników.

Na szczęście istnieje wiele bezpłatnych narzędzi online (zaczynając od wyszukiwarki Google) i masz szansę, żeby sprawdzić swoją intuicję.

PYTANIE O FAŁSZYWE WIADOMOŚCI

Kto podpisuje artykuł? Jeśli autora nie można zidentyfikować, lepiej jest ostrożnie przeczytać artykuł.

Skorzystaj z wyszukiwarek (Google, Yahoo, Ask, Bing itp.), aby znaleźć więcej informacji na temat działalności redakcyjnej autora. Uważaj na fałszywe tożsamości!

Kiedy został artykuł pierwotnie opublikowany i jak aktualnie prezentowane są wydarzenia, których dotyczył?

Niektóre fałszywe wiadomości nigdy nie znikają i są odnawiane przez wydawców lub użytkowników w szczytowym momencie wydarzeń. Nie są aktualne, ale przyczyniają się do potwierdzenia uprzedzeń ludzi i wprowadzenia ich w błąd.

Jakie są źródła, czy można je zidentyfikować? Czy cytat jest dokładny?

Niektóre fałszywe wiadomości zawierają cytaty możliwych do zidentyfikowania osób i zaleca się jedynie sprawdzenie przeszłości - kim są, na ile informacje są uzasadnione, jaki jest ich związek lub wkład w tematykę artykułu? Uwaga, weryfikacja wiarygodności może być subiektywna.

Znów o źródłach. Czy informacja pochodzi bezpośrednio od osoby zgłaszającej nieprawidłowość (whistleblowers), czy po prostu jest to zemsta lub chęć przyciągnięcia uwagi?

W przypadku potencjalnego ujawnienia kontrowersyjnych informacji potrzebujemy dodatkowej ostrożności. Czy jest on / ona byłym pracownikiem, emerytowanym ekspertem, osobą, która nalega na ujawnienie globalnych spisków? W zależności od historii zawodowej i profilu możemy również przewidzieć intencje źródeł.

Czy jest tam pełno liczb i statystyk? Statystyki mogą być trudne do interpretacji i mogą wywoływać fałszywe przekonanie, że wiadomości są wiarygodne.

Liczby są dość trudne do sprawdzenia. Ale jeśli masz szczęście, możesz znaleźć oryginalne opracowania lub raporty. Upewnij się, że są aktualne i zrecenzowane.

Czy artykuł zawiera wiele różnych odniesienia do innych artykułów i doniesień medialnych?

Zwykle fake newsy są wielokrotnie udostępniane w sieci "mediów", co ma na celu legitymizację ich treści. W większości przypadków fake newsy wyglądają bardzo podobnie (do siebie samych). Możesz sprawdzić, ile mediów opublikowało tę wiadomość i na jakie powołują się źródła.

CO ROBIĆ, GDY ZAUWAŻYSZ FAKE NEWSY?

1. Jeśli przez pomyłkę udostępniłeś fake newsa, rozważ usunięcie wpisu lub jego aktualizację;
2. Jeśli jeden z twoich znajomych udostępnił fake newsy, zastanów się nad zwróceniem mu uwagi prywatnie, tak, aby mógł naprawić sytuację;
3. Jeśli chcesz zaalarmować swoich znajomych o potencjalnym fake newsie, rozważ upublicznienie swojego wpisu, ale miej przygotowane twarde dowody;
4. Jeśli chcesz aby jakaś nieprawdziwa treść została usunięta z social mediów, rozważ zgłoszenie jej - każda platforma ma swoje własne zasady w tym zakresie.

ZAPOBIEGANIE EPIDEMIOM FAKE NEWSÓW

W lutym 2020 r., w kontekście dynamicznie rozwijającej się sytuacji związanej z rozprzestrzenianiem się COVID - 19 (koronawirusa) na świecie, Tedros Adhanom Ghebreyesus, dyrektor generalny Światowej Organizacji Zdrowia, wezwał do reagowania na nieprawdziwe informacje i teorie spiskowe, które spolaryzowały opinię publiczną w ostatnich tygodniach.

Według Ghebreyesusa, mierzymy się teraz nie tylko z samym wirusem, ale także z wybuchem [infodemii](#) (epidemii informacyjnej). Musimy się jej przeciwstawić używając faktów i nie poddać się panice.

Niestety, fałszywe i niepokojące treści wciąż umykają naszej uwadze i rozprzestrzeniają się podsycając lęki społeczne. Podobnie jak prawdziwe wirusy, fake newsy lubią mutować, przez co znalezienie "lekarstwa" może zająć trochę czasu.

Spójrzmy na kontekst

Co? Mamy do czynienia z nadzwyczajną międzynarodową sytuacją zdrowotną dotyczącą nowego wirusa, który wydaje się poważnie wpływać na osoby starsze i osoby z chorobami przewlekłymi i słabym układem odpornościowym.

Kiedy? Pierwsze doniesienia, zarówno oficjalne, jak i medialne pochodzą z grudnia 2019 r., więc sytuacja jest bieżąca i nad się rozwija.

Kto? Rządy i instytucje zdrowia publicznego na całym świecie pracują na szczeblu krajowym lub wspólnie, aby znaleźć właściwą odpowiedź na to wyzwanie.

Gdzie? A Rozpoczęło się w Chinach, ale obecnie przypadki COVID-19 odnotowano już w prawie [100 krajach](#).

Dlaczego COVID-19 “poddaje się” fake newsom i teoriom spiskowym?

Jest to oficjalnie uznany przez wszystkie rządy i niezależne organy kryzys zdrowia publicznego. W teorii może mieć wpływ na całą populację planety.

Potencjalne zagrożenia dla zdrowia czy bezpieczeństwa mogą wzbudzać panikę wśród dużych populacji.

Naukowcy i eksperci ds. zdrowia publicznego wciąż gromadzą dane i próbują poradzić sobie z tym wyzwaniem i jego potencjalnymi skutkami.

Niedobór informacji stymuluje wyobraźnię ludzi, ponieważ mają oni potrzebę zrozumienia i poczucia kontroli.

Ma polityczne i ideologiczne konotacje, w które zaangażowane są rządy, korporacje z branży farmaceutycznej lub ekscentryczni filantropi.

Jeśli ludzie nie ufają tym podmiotom, mogą szukać informacji i otuchy w innych, potencjalnie mniej wiarygodnych źródłach.

Nie wszyscy mają wystarczającą wiedzę, żeby w pełni zrozumieć kontekst medyczny sytuacji.

Gdy informacje są zbyt wyspecjalizowane mamy tendencję do ich trywializowania - albo po prostu nie jesteśmy w stanie ich przyswoić.

Właściwa reakcja w celu ograniczenia rozpowszechniania fake newsów

Udostępnianie tylko oficjalnych informacji, które są oparte na faktach, są potwierdzone i przyjęte przez odpowiednie organy,

Unikanie klikania i udostępniania sensacyjnych nagłówków i historii. Tak, niektórzy ludzie zarabiają na publikowaniu fałszywych lub wprowadzających w błąd treści,

Nieangażowanie się w dyskusje w Internecie, chyba że masz aktualne, potwierdzone i oficjalne argumenty,

Unikanie udzielania porad medycznych - o ile nie jesteś profesjonalistą.

Narzędzia wykrywające fake newsy

W ostatnich latach na całym świecie opracowano różne platformy fact-checkingowe, profesjonalne platformy zrzeszające dziennikarzy, środowisko akademickie i organizacje pozarządowe.

Dla osób, które niekoniecznie chcą od razu stawać się fake newsowymi detektywami, dostępne są bezpłatne narzędzia online, które mogą ułatwić proces weryfikacji treści.

Ze względu na obiektywne ograniczenia technologiczne, narzędzia te nie mogą jednak zastąpić ludzkiej intuicji, procesów decyzyjnych, czy naśladować naszych wartości etycznych i moralnych.

Ale mogą nam dawać wczesne sygnały ostrzegawcze, że niektóre wiadomości mogą być fałszywe. Ostatecznie to jednak każdy z nas podejmuje decyzję: prawda czy fałsz.

Poznaj BRAVE - wtyczkę internetową i narzędzie do fact-checkingu

BRAVE to darmowa wtyczka do przeglądarki internetowej Chrome, która może być pomocna w wykrywaniu fake newsów i ułatwia podejmowanie świadomych decyzji o udostępnianiu treści. Tych, którzy nie używają Chrome jako domyślnej przeglądarki internetowej, zapraszamy na naszą stronę internetową www.onebravething.eu, zakładka Udostępnij To Dobrze, gdzie można znaleźć nasze narzędzie do fact-checkingu. Umożliwi Ci to sprawdzenie dowolnego artykułu online, nawet jeśli na co dzień używasz innej przeglądarki.

Wtyczka BRAVE i narzędzie do fact-checkingu BRAVE są dostępne w języku angielskim, niemieckim, węgierskim, włoskim, polskim i rumuńskim.

KRYTERIA BADAWCZE. RAPORT O JAKOŚCI TREŚCI.

Analiza kontekstu - wtyczka i narzędzie do fact-checkingu BRAVE skanują tożsamość autora, stronę internetową wydawcy oraz informacje dotyczące tego, kto, kiedy i gdzie (coś, co nazywamy „context setting”). Dobre newsy są jasne i przejrzyste!

Analiza sentymentu - wtyczka i narzędzie do fact-checkingu BRAVE skanują ogólny ton tekstu, ważąc negatywne i pozytywnie nacechowane słowa i frazy, które mogą wpływać na wydźwięk emocjonalny tekst i nastawienie czytelników. Dobre newsy są neutralne i nie próbują wywoływać reakcji emocjonalnych!

Probabilitatea Clickbait - wtyczka i narzędzie do fact-checkingu BRAVE śledzą nagłówki pod kątem stylistyki i semantyki oraz porównują je z treścią artykułu w celu oszacowania prawdopodobieństwa kliknięcia. Dobre newsy nie wprowadzają w błąd!

PRAWDOPODOBIENSTWO UDOSTĘPNIENIA

Po przeanalizowaniu wszystkich kryteriów jakościowych wtyczka i narzędzie do fact-checkingu BRAVE wygenerują ogólny wynik „słuszności” udostępnienia.

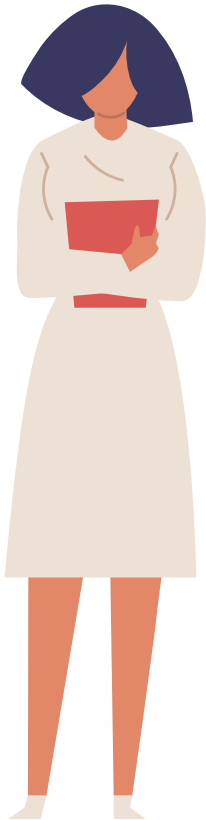
Pamiętaj, że ten wynik ma charakter orientacyjny. Do Ciebie należy finalna decyzja o tym, czy podzielisz się dany newsem!

KRYTERIA BADAWCZE. PACJENT ZERO.

Wtyczka i narzędzie do fact-checkingu BRAVE będą skanować Internet w celu ustalenia, czy dana treść jest oryginalna czy stanowi część procesu replikacji i modyfikacji. Po zidentyfikowaniu Pacjenta Zero raport pokaże, jakimi kanałami rozprzestrzeniła się dana informacja, wskaże też współczynniki kopiowania i wklejenia! Pacjent Zero (P0) jest pierwotnym źródłem informacji, które właśnie czytasz. Podążanie ścieżką od P0 do twojego artykułu może dać ci pewne wyobrażenie na temat tego, jak informacje się zmieniały, zanim do ciebie dotarły - co jest bardzo cenne, gdy możesz mieć do czynienia z propagandą lub fake newsami. Zdobędziesz w ten sposób mnóstwo informacji faktycznych (dzięki temu będą one miały bardzo dobre context setting), ale należy równie uważnie przyjrzeć się tonowi, „klikalności” tekstu, a także sprawdzić wszystkie powiązane artykuły.

Wtyczka i narzędzie do fact-checkingu BRAVE automatycznie wygenerują również streszczenie artykułu. Przeczytanie streszczenia może ci pomóc szybko zrozumieć, o co w tym wszystkim chodzi, a także, w większości przypadków, pomóc w ocenie poziomu klikalności poprzez porównanie tytułu z podsumowaniem.

Powstrzymaj fake newsy dzięki BRAVEry!

Bądź wierny sobie - miej świadomość swoich własnych uprzedzeń i spróbuj zidentyfikować te najbardziej dominujące, które mogą wpływać na Twoje osądy, opinie i relacje z innymi.

Bądź wierny innym - walcz o to, żeby Twój głos był słyszalny, ale nie za wszelką cenę, szczególnie jeśli miał(a)byś w tym celu kłamać.

Bądź czujny - gdy wokół ciebie robi się gorąco, na bieżąco śledź informacje z oficjalnych źródeł, aż uzyskasz pełny obraz sytuacji.

Bądź ODWAŻNY - jeśli przez pomyłkę udostępniłeś fake newsy, przyznaj się do błędu i postaraj się go naprawić.

Skorzystaj z naszej wtyczki BRAVE i/lub naszego narzędzia do fact-checkingu BRAVE - to najszybszy i najłatwiejszy sposób na uzyskanie cennych informacji, które pomogą ci ocenić, czy warto udostępnić daną treść.

PARTNERSTWO

Koordinator:

Peace Action Training and Research Institute of Romania (PATRIR) – Romania

patrir.ro

ActiveWatch – Romania

activewatch.ro

CESIE – Italy

cesie.org

Instytutu Bezpieczeństwa Społecznego (IBS) – Poland

fundacjaibs.pl

Political Capital Policy Research and Consulting Institute – Hungary

politicalcapital.hu

ZA CLOUD SRL (Zetta Cloud) – Romania

zettacloud.ro

Budapest Centre for Mass Atrocities Prevention (BCMAP) – Hungary

genocideprevention.eu

Sprawdź, zanim udostępnisz

WWW.ONEBRAVETHING.EU

***Zawartość tego medium reprezentuje wyłącznie poglądy jego autorów i jest ich wyłączną odpowiedzialnością.
Komisja Europejska nie ponosi żadnej odpowiedzialności za działania, które mogą być podejmowane
na podstawie informacji w nim zawartych.***

***Ten projekt został sfinansowany przez Fundusz Bezpieczeństwa Wewnętrznego Unii Europejskiej - Policja
na podstawie umowy grantowej: 812631.***